

Dopady změn legislativy na poplatkovou agendu

Mgr. Hana Nenutilová, odbor legislativní MŽP

Konference „Novela zákona o ochraně ovzduší 2025 a prováděcí vyhlášky č. 415/2012 Sb.“, Praha 24. 9. 2025

Obsah

- Změny v novele zákona o ochraně ovzduší týkající se poplatku za znečišťování (§ 15, příloha č. 9)
  - Úvodní informace
  - Navýšení sazeb poplatků a zavedení tzv. inflační doložky
  - Změny týkající se povinnosti platit zálohy
  - Změny ohledně dělení výnosu z poplatků
- Změny místní příslušnosti celních úřadů ve vazbě na poplatek za znečišťování
- Změny týkající se poplatku za znečišťování v novele vyhlášky č. 415/2012 Sb.

Úvodní informace

- Změny v novele zákona o ochraně ovzduší (č. 42/2025 Sb.) týkající se poplatku za znečišťování - § 15, příloha č. 9
- Účinnost od 1. 3. 2025 + **přechodná ustanovení čl. II body 13 a 14:**

13. Pro poplatkové povinnosti u poplatku za znečišťování **na poplatková období započatá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona**, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související, **se použije zákon č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.**

14. Ustanovení **§ 15 odst. 14** zákona č. 201/2012 Sb., **ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona**, se použije od poplatkového období kalendářního **roku 2025.**

Úvodní informace

- Ke změnám týkajícím se poplatku za znečišťování v novele č. 42/2025 Sb. bylo vydáno **stanovisko MŽP** ze dne 1. 4. 2025 (dohodnuté s MF):
https://mzp.gov.cz/system/files/2025-04/000-Poplatky_aktualizovane_stanovisko_2025_20250407.pdf
- Dané stanovisko MŽP je k dispozici na webu MŽP zde:
<https://mzp.gov.cz/cz/agenda/ochrana-ovzdusi/zdroje-znecistovani-ovzdusi/prumysl-a-energetika>
- Jde o aktualizaci předchozí verze stanoviska k dané problematice z roku 2023 - týká se změn v novele, jejichž aplikace je aktuální již pro rok 2025.
- Stanovisko bude aktualizováno před koncem roku 2025 – budou doplněny ostatní relevantní změny v novele (navýšení sazeb aj.).

Navýšení sazeb poplatků

- Navýšení sazeb poplatků – nové znění bodu 1 přílohy č. 9
- Podle předchozí právní úpravy stanovena neměnná výše sazeb pro roky „2021 a dále“.
- Podle nové právní úpravy se doplňují **navýšené sazby**, které se použijí **poprvé pro poplatkové období roku 2026** – v příslušné tabulce v příloze č. 9 je uvedeno „2025 a dále“, ale dochází k posunu počátku aplikace nových sazeb na základě přechodného ustanovení k novele čl. II bod 13, podle kterého se na poplatkové období roku 2025 použije dosavadní právní úprava.
- Při výpočtu navýšených sazeb byla zohledněna **inflace** v roce 2022, prognóza ČNB ohledně inflace na rok 2023 a cíl pro inflaci na rok 2024 (započítaný i na rok 2025).
- Pro obsoletnost z tabulky vypuštěny sloupce pro roky 2013-2018.

Inflační doložka

- *Doplnění tzv. inflační doložky do § 15 odst. 5:*

Sazby uvedené v příloze č. 9 bodu 1 k tomuto zákonu pro rok 2025 a dále se k počátku poplatkového období zvyšují o procentuální nárůst spotřebitelských cen za domácnosti celkem, pokud dojde k nárůstu úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem, zjištěného z údajů Českého statistického úřadu **za období od posledního zvýšení o více než 5 %**, a zaokrouhluje se na celé koruny nahoru; dojde-li k tomuto zvýšení sazeb, ministerstvo vyhlásí aktuální výši sazeb ve Věstníku Ministerstva životního prostředí do 31. ledna poplatkového období.

Inflační doložka

- Inflační doložka zavedena za účelem zabránění reálného poklesu výše poplatku v důsledku inflace.
- Určení okamžiku, od kterého lze inflační doložku uplatnit - „posledním zvýšením“ sazeb je nyní fixní zvýšení sazeb poplatků v bodě 1 příloze č. 9, které se použije poprvé pro poplatkové období roku 2026.
- Další navýšení sazeb na základě inflační doložky se tak v žádném případě nemůže uplatnit dříve než pro poplatkové období roku 2027.

Inflační doložka

- Nárůst cen o více než 5 % (od posledního zvýšení sazeb) jako podmínka uplatnění inflační doložky – nárůst cen váže zákon na „období“, nikoli „poplatkové období“ – může tedy jít i o časový úsek více let.
- Jde tedy o tzv. **kumulativní inflaci** od posledního zvýšení sazeb poplatku.

Zálohy – zvýšení limitní částky

- § 15 odst. 10 a 11 – navýšení limitní částky, při jejímž překročení je poplatník povinen platit poplatek prostřednictvím záloh, **z 200 tis. Kč na 1 mil. Kč**
- Navýšená limitní částka pro povinnost platit zálohy se použije **poprvé pro poplatkové období roku 2026.**
- Poplatník tak bude povinen platit zálohy na poplatkové období roku 2026 v případě, že **výše stanoveného poplatku za poplatkové období roku 2024** (tj. stanoveného platebním výměrem v roce 2025) **přesáhne 1 mil. Kč.**

Zálohy – zrušení kompetence KÚ

- § 15 odst. 10 – **zrušena kompetence KÚ rozhodovat o povinnosti platit zálohy v rámci platebního výměru za skončené poplatkové období.**
- Důvod zrušení – platební výměr nestanovil ve vztahu k zálohám nic navíc oproti zákonu, tj. jednalo se pro KÚ o zbytečnou administrativní zátěž.
- Zrušení dané kompetence KÚ se poprvé uplatní pro placení záloh na **poplatkové období roku 2026**, tj. v platebních výměrech vydávaných v roce 2025 (za skončené poplatkové období roku 2024) již KÚ o zálohách nerozhoduje.

Zálohy – zrušení kompetence KÚ

- Kompetence k případné **modifikaci výše záloh** (§ 174 odst. 5 daňového řádu) bude nadále náležet příslušnému **celnímu úřadu** (na základě obecné právní úpravy), nikoli KÚ
- Povinnost platit zálohy tak **nově vzniká poplatníkům přímo ze zákona** (počínaje placením záloh na poplatkové období roku 2026)
- Poplatník si tak bude nově povinen sám spočítat výši zálohy - ta nadále činí jednu dvanáctinu stanoveného poplatku
- Lhůta pro placení záloh beze změny – do dvacátého pátého dne kalendářního měsíce, ke kterému se vztahuje

Dělení výnosu z poplatků

- § 15 odst. 14 – změny ohledně dělení výnosu z poplatků
- Podle předchozí právní úpravy: 65 % SFŽP, 25 % KÚ, 10% státní rozpočet
- **Nově:** 50 % SFŽP, 25 % KÚ, 25 % státní rozpočet (kapitola MŽP)
- Nové dělení výnosu z poplatků se použije **poprvé pro poplatkové období roku 2025** (viz přechodné ustanovení čl. II bod 14 novely č. 42/2025 Sb.).

Změny místní příslušnosti celních úřadů

- **Zákon č. 218/2025 Sb., tzv. celnický balíček** – změna některých zákonů v oblasti správy daní a působnosti Celní správy ČR a dalších zákonů
- Účinnost od 1. 7. 2025
- Reorganizace soustavy celních úřadů – počet nově 6 místo dosavadních 15
- Zrušeno ustanovení § 162 odst. 5 DŘ, které stanovilo, že místní příslušnost správce daně, na něhož přechází správa placení peněžitého plnění, se řídí podle sídla orgánu veřejné moci, který platební povinnost k peněžitému plnění uložil.

Změny místní příslušnosti celních úřadů

- Poplatek za znečišťování – příslušnost CÚ se **nově** určuje podle standardních pravidel § 13 DŘ, tj. převážně se řídí **trvalým bydlištěm fyzické osoby nebo sídlem právnické osoby**.
- **Přechodné ustanovení** čl. XCIV bod 4 zákona č. 218/2025 Sb. – řízení nebo jiné postupy, které byly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zahájeny místně příslušným správcem daně při výkonu správy placení peněžitého plnění v rámci dělené správy podle § 162 odst. 5 DŘ, dokončí tento správce daně.
- K dané problematice bylo vydáno **stanovisko Generálního ředitelství cel**, které bylo zasláno všem KÚ a CÚ.

Změny ve vyhlášce č. 415/2012 Sb.

- Do § 12 (Způsob zjišťování úrovně znečišťování výpočtem) doplněn nový odstavec 4, který stanoví **způsob přepočtu z TOC na VOC**:

V případě emisí těkavých organických látek (VOC) stanovených jako hmotnostní koncentrace těkavých organických látek vyjádřených jako celkový organický uhlík (TOC) **se provede přepočet z TOC na VOC na základě znalosti složení měřených emisí, nebo v případě, že složení měřených emisí není známé, získá se údaj VOC jako hodnota TOC vydělená číslem 0,8.**

- S tím souvisí, že **definice celkového organického uhlíku (TOC)** je nově **přesunuta z přílohy č. 8 do definic v § 2 (nové písm. g)),** aby se vztahovala na celou vyhlášku:

g) celkovým organickým uhlíkem (TOC) (se rozumí) hmotnostní koncentrace těkavých organických látek vyjádřených jako celkový organický uhlík,

Změny ve vyhlášce č. 415/2012 Sb.

- Podle dosavadního znění vyhlášky je přepočít vztahu TOC/VOC uveden pouze pro stacionární zdroje používající organická rozpouštědla, přestože jeho použitelnost je univerzální.
- **Koeficient** vychází z kalibračního (justačního) plynu, kterým je propan, jenž je používán k ověření nastavení analyzátoru TOC před a po měření emisí.
- Nadále je **preferován stechiometrický přepočít (je-li známo složení VOC v odpadním plynu)**.
- Nová právní úprava jednoznačně stanoví postup v souvislosti se zpoplatněním VOC v případech, kdy je emisní limit pro těkavé organické látky vyjádřen prostřednictvím TOC.

Změny ve vyhlášce č. 415/2012 Sb.

- Na základě nového zmocnění v § 15 odst. 8 zákona je v příloze č. 22 vyhlášky je nově stanovena **struktura řádného a dodatečného poplatkového přiznání** – poprvé se použije poprvé pro podání poplatkového přiznání **za rok 2026**.
- Obsahové náležitosti této přílohy vycházejí ze stávajícího formuláře/datového standardu F_OVZ_POPL, pomocí kterého ohlašují provozovatelé poplatek prostřednictvím systému ISPOP.
- V rámci pokynů k vyplnění je stanoveno, že provozovatel zdroje, který může být provozován na více místech, a který je povolen k provozu pro celé území kraje, sečte pro účely stanovení základu poplatku veškeré emise z tohoto zdroje na území kraje.
- V pokynech je ohledně emisí VOC odkazováno na **stanovený způsob přepočtu TOC na VOC** v této vyhlášce.

Děkuji Vám za pozornost.

Ministerstvo životního
prostředí

Ministerstvo životního
prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_z
p

@ministerstvozivotnihoprostred
i